

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

Mi több a kettőnél? – az Európai Parlament állásfoglalása a juh- és kecskeágazatról

Az egyes ágazatok EU-szabályozásának kialakítása időigényes folyamat. A jelenleg az EU Parlament által tárgyalt témák alapozzák meg a következő időszakban a szabályozások kiindulási pontját.

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
27. évfolyam
2018/5

A szerkesztőbizottság tagjai: **Dr. Jávor András**, egyetemi tanár, a Juh Terméktanács elnöke, **Bátor Árpád**, a Juh Terméktanács elnökhelyettese, **Dr. Kukovics Sándor**, a Juh Terméktanács ügyvezető igazgatója, **† Dr. Békési Gyula**, a Juh Terméktanács nyugalmazott ügyvezető igazgatója
Szerkesztette: **Avar László**

Mi több a kettőnél? – az Európai Parlament állásfoglalása a juh- és kecskeágazatról

Az egyes ágazatok EU-szabályozásának kialakítása időigényes folyamat. A jelenleg az EU Parlament által tárgyalt témák alapozzák meg a következő időszakban a szabályozások kiindulási pontját. E folyamatba sokan beleszólhatnak, vagyis a végeredményüket mi is befolyásolhatjuk!

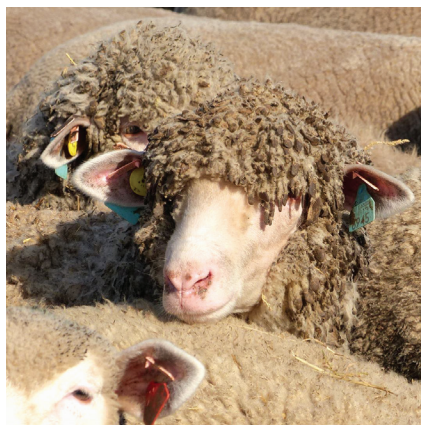
Sokan nem gondolják, hogy ágazatunk érvényes szabályozásának alapját éppen egy magyar elemzés és javaslat teremtette meg, pedig a **direkt anyajuh-támogatás** – aminek a hasznát minden európai juhtartó élvezi – alapját egy 2008-ban kidolgozott magyar javaslat képezi. A 2008-ban az EU Parlament Agrár és Vidékfejlesztési Bizottsága által küldött munkabizottság jelentésének alapját, amely a juh- és kecske ágazat akkori jelenét és a mostani, „akkor jövőjét” meghatározó elemzést foglalt magába, egy hat szakértőből (egy-egy spanyol, ír, brit, francia, olasz, és magyar) álló munkacsoport elemzése és javaslat csomagja adta. Az akkor megfogalmazott javaslatok kerültek a megvalósítás stádiumába az utóbbi években.

A jelenleg hatályos támogatási rendszerbe a **direkt anyajuh-támogatás** 2015-ös- és a mezőgazdasági termékek (köztük a juh- és a kecskehús) promóciójában való **EU-s több-let-társfinanszírozás** (50% helyett 70% (egyedi)/, 80% (multi), 85% (3. piacokon végzett multi)) 2017-es bevezetése a Kukovics Sándor által kidolgozott fejezetekből került be az Európai Parlament 2008. július 19-én hozott határozatába. Ennek végrehajtása van folyamatban jelenleg, és ennek pozitív hatásait élvezik a juhtartók.

Hát, erre mondhatjuk, hogy „**több a kettőnél!**” Az EU juhtartó államainak az országok méret szerinti rangsorában a 12. helyen álló Magyarország szakértői munkájának eredménye befolyásolta az EU jelenleg érvényes juhtartási támogatási rendszerének kialakítását. E munka nélkül most nem lenne direkt anyajuh-támogatás.

Azt is kevés juhtartó tudja, hogy a **juhok és kecskék elektronikus egyedi azonosításának** nem kellően előkészített rendszerének

2008-as bevezetését ugyancsak egy 14 tagországra kiterjedő magyar elemzés akadályozta meg. *Kukovics Sándor* COPA-COGECA-val együttműködve végzett 2007-es munkája további két év felkészülési időt tett lehetővé a juh- és kecsketartók számára, és a jelenleg alkalmazott rendszer ennek köszönhetően lépett csak 2010. január elsejével hatályba.

A COPA (Európai Farmerek Szövetsége) és a COPECA (Európai Farmer Szervezetek Szövetsége) Juh- és Kecskék Munkacsoportja (Working Party on Sheep and Goat) *Kukovics Sándort* – a megelőző években elvégzett munka elismeréseként – 2015-ben a Munkacsoport elnökhelyettesévé választotta. A két éves periódus elteltével 2017. május 30-án Dr. Kukovics Sándort a 2017–2019 közötti következő időszakra ismételten a Munkacsoport elnökhelyettesévé választották.

Kukovics Sándor további két munkabizottságban (EU Juhhús és Kecskék Előrejelző Bizottság – EU Forecast Group on Sheep Meat and Goat Meat; illetve az Állati Termékek Civil Dialógus Bizottsága Juhhús és Kecskék, valamint Méhtartás Munkacsoport – EU Civil Dialogue Group /CDG/ on Animal Products, Sheep Meat and Goat Meat and Beekeeping) képviseli a hazai juh- és kecsketartók érdekeit. Az elnökhelyettesi megbízás eredményeként az utóbbiban a COPA-COGECA Juh- és Kecskék Munkacsoportot is képviseli.

Persze nem sikerülhet minden. Az elektronikus egyedi azonosítás és nyilvántartás egyszerűsítése, esetleg eltörlése céljából két EU bírósági fórumon is megtámadta a vonatkozó rendeletet a Német Juh- és Kecskék Szövetsége (2019-ben, illetve 2011-ben), hazai kormányzati támogatással is segített magyar részvétellel. Ennek a kezdeményezésünknek a bírósági fórumok sajnos nem adtak helyet, így maradt a jelenleg ismert és alkalmazott rendszer. Ezzel együtt ennek a jelölési és nyilvántartási rendszernek a fenntartása és hibái, valamint azok kijavítása a fél évente megrendezett EU-s munkabizottsági értekezletek egyik jelentős témája maradt.

A jelen

Az EU 28 jelenlegi tagállamában csaknem 800 ezer családot érint a juh- és/vagy a kecsketartás, és ezek minden gondja. Tevékenységüket folyamatosan befolyásolja a munkaerőhiány, a szükségesnél alacsonyabb szintű képzettség, a támogatás nélkül átlagban gazdaságtalan termelés, a juhhús és a kecskehús arányának visszaesése a mindennapi városi fogyasztásban (az olcsó baromfi- és sertéshús fogyasztás dominánsává válásával), valamint a déli féltekéről (meghatározóan Új-Zélandról és Ausztráliából) az EU-ba érkező olcsó juh- és kecskehús piaci jelenléte. Ezek mellett az energiaköltségek és a takarmányárak emelkedésének jelentősége sem elhanyagolható.

Tekintettel arra, hogy az EU 87-88%-ban önálló húsipar, és a beérkező import a legérzékenyebb időszakban nyomja le a Közösség átlagait, valamint az ágazat jövőtől való kilátásainak borús jellege miatt, az EU Parlament Agrár és Vidékfejlesztési Bizottsága (COMAGRI) 2017-ben egy újabb munkabizottságot küldött ki a helyzet elemzése és a lehetséges javításokra vonatkozó javaslatok megtétele céljából.

A spanyol *Esther Herranz Garcia* jelentéstevő által összeállított tervezet tanulmányozására 2017. október végén – november elején kerülhetett sor *Erdős Norbert* EU parlamenti képviselő (FIDESZ-KDNP) segítségé-

vel. Az előző évek tapasztalataira és eredményeire való hivatkozással egy konzultációra is került sor e témában Erdős Norbert, valamint a Juh Termék Tanács (Kukovics Sándor) és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (Dúl Udó Endre) képviselői között.

A konzultáció eredményeként, és a jelenlévő tervezet ismeretében (a NAK illetékeseivel való egyeztetés eredményeként), egy 15 pontból álló kiegészítő javaslat csomag készült el, amelyet Erdős Norbert EU parlamenti képviselő nyújtott be 2017. november 22.-én a CO-MAGRI-nak a jelentés tervezet vitájában, a két szervezet (Juh Termék Tanács és a NAK) képviselőjében. Ezen a vitán meghívottként Dúl Udó Endre és Kukovics Sándor is részt vett.

A javaslatcsomag minden pontját befogadták, de a 2018. május 3.-án megtartott végső szavazásban két javasolt pont kimaradt a végső változathoz. E két pont tárgyalását Erdős Norbert az EU Parlament munkájában továbbra is napirenden tartja.

Ezek közül az egyik a következő: csak olyan valódi farmer vagy termelő juthasson gyep-támogatáshoz, aki legalább 0,2 nagyállategységnek megfelelő számú juhot és/vagy kecskét tart a támogatandó állandó gyepterületen.

A másik javaslat pedig az alábbi: az EU teljes tevékenységét meghatározó célja a hatékonyság növelése és az előállított termék minőségének javítása, valamint a támogatások kifizetésének lehető legegyszerűbb és hatékony módjának elérése. Ennek megvalósítása céljából, a juh- és kecske ágazatban adható termeléshez kötött támogatások kiosztását egyszerűsítendő, a 15 nagyállat egységnél kevesebb, kedvtelésből tartott állatok esetében egy egyszerű átalány alapú támogatás kifizetésére kerüljön sor. A nagyobb, professzionális juh- és kecskeállománnyal rendelkező termelők kifejezetten a célpiacok jobb elérésére, az istállók modernizálására, és a termékminőség javítására a hagyományos módon kapják a termeléshez kötött támogatást.

Tekintettel arra, hogy az ágazat szereplői a legkritikább esetben jutnak hozzá az EU Parlamentben elfogadott, az ágazatot érintő anyagokban megfogalmazott ismeretekhez – így az elkészült és 2018. május 3.-án elfogadott, javaslataiban a 2020 utáni időszakra vonatkozó jelentés szövegéhez –, ezért az állásfoglalás szövegét szerkesztett formában az olvasók rendelkezésére bocsátjuk. A szövegben megjelöltük az elfogadott kiegészítő magyar javaslatokat. Terjedelmi okokból – jelen esetben – eltekintünk a lábgyegyzetek megjelentetésétől.

KUKOVICS SÁNDOR, DÚL UDÓ ENDRE

Az Európai Parlament 2018. május 3-ai állásfoglalása az uniós juh- és kecskeágazat helyzetéről és jövőbeli kilátásairól (2017/2117(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság felkérésére 2015-ben és 2016-ban megrendezett Európai Juhhúsfórum ajánlásaira (ezek végső megfogalmazásában vett részt Dr. Kukovics Sándor),
- tekintettel az európai juhhús- és kecskehús ágazat jövőjéről szóló, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság kérése nyomán a Parlament B. Tematikus Főosztálya megrendelésére készült tanulmányra,
- tekintettel az európai juh-/bárány- és kecskeágazat jövőjéről szóló, 2008. június 19-i állásfoglalására (ennek kidolgozásában vett részt Dr. Kukovics Sándor),
- tekintettel a Bizottság által „a juh- és kecskeágazatban hozott KAP-intézkedések értékelése” témáról 2011-ben készített tanulmány következtetéseire,
- tekintettel a természetre, az emberekre és a gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervről szóló, 2017. június 19-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a természetre, emberekre és gazdaságra vonatkozó cselekvési tervről szóló, 2017. november 15-i állásfoglalására,
- tekintettel „Az egységes egészségügyi megközelítés szerinti európai cselekvési terv az antimikrobiális rezisztencia (AMR) leküzdése érdekében” című, 2017. június 29-i bizottsági közleményre (COM(2017)0339),
- tekintettel a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról szóló 1069/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre,
- tekintettel a holland ombudsman 2012. évi, a holland kormány Q-láz elleni fellépéséről írt jelentésének következtetéseire, valamint az ombudsman 2017. évi kutatására a kormány Q-láz járvány kapcsán levont következtetéseiről;
- tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
- tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére (A8 0064/2017),

A. mivel a juh- és kecskeágazatra az EU többségében alacsony megtérülés és az egyik legalacsonyabb uniós jövedelem jellemző, ami nagyrészt a jelentős – olykor az eladási árat is meghaladó – működési és szabályozási költségeknek, illetve a súlyos adminisztratív terheknek köszönhető, egyre gyakrabban kényszerítve számos állattenyésztőt az ágazat elhagyására;

B. mivel az élelmiszerlánc egyensúlyhiányai tovább erősítik az említett ágazatok veszélyeztetettségét, és mivel a Bizottság eddig nem hozta meg a Parla-

ment által az e területen sürgetett szükséges szabályozási intézkedéseket;

- C. mivel a juh- és kecsketartó gazdaságok létesítése és fenntartása nem lehetséges anélkül, hogy stabil jövedelmet biztosítsanak az állattenyésztőknek;
- D. mivel az európai juh- és kecsketenyésztés szezonális jellegű, eltérően a világ néhány más régiójától, ahol az év egészében lehetséges a teljes tenyésztési és termelési ciklus fenntartása; mivel ez az erősen szezonális jelleg a gazdálkodók és termelők számára gazdasági bizonytalanságot okozhat;
- E. mivel mindkét ágazat képes arra, hogy a hátrányos helyzetű területeken, például a távoli és hegyvidéki régiókban munkahelyeket teremtsen és fenntartsa a foglalkoztatási lehetőségeket;
- F. mivel a juh- és kecskeágazat sok érzékeny vidéki térség és városkörnyéki térség számára tartogat jelentős fejlődési és foglalkoztatási potenciált, elsősorban a rövid és a helyi ellátási láncokon keresztül forgalmazható juh- és kecskehús és minőségi tejtermékek értékesítése révén;
- G. mivel a juhtenyésztők számára nehézséget okoz, hogy szakképzett – néha akár szakképzetlen – munkaerőt találjanak;
- H. mivel a juh- és kecsketenyésztés több tagállamban a kulturális örökség része, és magas minőségű, hagyományos termékeket állít elő;
- I. mivel a juh- és kecskeágazatoknak biztosítaniuk kell a világ legszigorúbb előírásainak való megfelelést az élelmiszerbiztonság, az állategészségügy, az állatjólét, valamint a környezetvédelem terén;
- J. mivel különösen a legeltetett juh- és kecskeállomány fontos szerepet játszik a környezeti fenntarthatóságban, ezek ugyanis az EU természeti hátrányokkal küzdő területeinek – köztük az elszigetelt és nehezen megközelíthető régiók – 70%-ában jelen vannak, amivel hozzájárulnak a táj megőrzéséhez, a biológiai sokféleség (köztük a helyben őshonos fajok) fenntartásához és az erózió, a biomassa nemkívánatos felhalmozódása, a töltések és gátak megrongálódása, valamint a lavinák és az erdő- és bozóttüzek elleni küzdelemhez;
- K. mivel a juh- és kecsketenyésztés – azáltal, hogy a kedvezőtlen adottságú területeken biztosítja a gazdálkodási tevékenység és a foglalkoztatottság fenntartását, valamint magas színvonalú, hagyományos termékeket állít elő – jelentős mértékben előmozdítja Európa vidéki területeinek társadalmi és gazdasági fejlődését;
- L. mivel meg kell erősíteni a generációváltást ahhoz, hogy garantálni lehessen az állattenyésztés e formájának túlélését és meg lehessen akadályozni a számos vidéki területet érintő gyors ütemű elnéptelenedést, ahol hiányoznak az alapszolgáltatások

- és a családoknak nyújtott támogatások, ami különösen a fontos, ám gyakran láthatatlan munkát végző nőket sújtja;
- M. mivel ezek az ágazatok kedvező környezetet és lehetőségeket kínálnak azoknak a fiataloknak, akik emberi léptékű – például kisebb tőkeigényű, erős csoportos szervezetségű, kölcsönösen segítséget nyújtó és közös eszközhasználatra szerveződött szövetkezet keretében történő – gazdálkodási struktúrákban szeretnének mezőgazdasági munkát végezni vagy vállalkozásokat létrehozni;
- N. mivel a juh- és kecsketenyésztő gazdálkodók átlagéletkora növekszik és hiányzik a generációk közötti ismeretátadás, ami akadályozza a két ágazat zökkenőmentes működését, amely azt eredményezi, hogy a jövőben a szakértelem és szaktudás hiánya miatt az ágazat sebezhetővé válik; mivel a tenyésztők és a minőségi feldolgozott termékek, például a kézműves sajtok előállítói gyakran nem rendelkeznek azokkal a marketing és kereskedelmi képességekkel, amelyekre szükségük lenne ahhoz, hogy a termékeiket vonzóvá tudják tenni a piacon;
- O. mivel a juhek és kecskék nagy részét külterjes gazdálkodás keretében, például legelőkön tartják; mivel egyes tagállamokban ezen ágazatok intenzív kecske- és juhtartási modellre támaszkodnak;
- P. mivel az említett ágazatok hozzájárulnak a magas ökológiai értékű vagy jelentős természeti értéket képviselő területek, például legelők és sovány legelők, fás legelők és más erdei legeltetési rendszerek, például a legelőerdők (dehesák), és kevésbé termékeny földterületek megőrzéséhez, ezen túl az erdők kitisztításával is kiemelten fontos feladatot látnak el;
- Q. mivel az állandó gyepterületek fogalom meghatározása az (EU) 2017/2393 rendelet hatálybalépése előtt nem terjedt ki a fás szárú fajokat is tartalmazó mediterrán legelőkre, például a legelőerdőkre (*dehesákra*) és az agrár-erdészettel összefüggő egyéb ökoszisztémákra, ami a közvetlen támogatásra jogosult területek zsugorodásával jár, és ezzel szankcionálja az említett területek tenyésztőit;
- R. mivel a legeltetési állattartás olyan hagyományos extenzív állattenyésztési tevékenység, amelyet különösen a hegyvidéki régiókban folytatnak, ami lehetővé teszi a nehezen megközelíthető vagy nem gépesíthető, alacsony agronómiai értékű területek fejlődését, e területeken gazdasági tevékenység folytatását;
- S. mivel a vándorlegeltetés egyes tagállamokban a mezőgazdasági gyakorlat része;
- T. mivel a jelenlegi közös agrárpolitika (KAP) támogatást irányoz elő különféle őshonos juh- és kecskefajták tekintetében;
- U. mivel ezek a fajták jól illeszkednek a helyi környezetbe, és lényeges szerepet játszanak élőhelyeik biológiai sokféleségének és természetes egyensúlyának megőrzésében;
- V. mivel az őshonos fajok sokkal jobban alkalmazkodnak a terület sajátosságaihoz és a terület adta feltételekhez;
- W. mivel az 1980-as évek óta 25 millióval csökkent a juhek száma, és mivel a tenyésztés az elmúlt 17 évben több mint 20%-kal esett vissza;
- X. mivel a juh- és a kecskehús fogyasztása az elmúlt években jelentős mértékben – a juh esetében a 2001. évi 3,5 kg/főről a jelenlegi 2 kg/főre – esett vissza, és mivel 2017-ben ismét ez a csökkenő tendencia figyelhető meg különösen a fiatalok körében;
- Y. mivel Európában egyedülálló a kecskehús piaca, amiatt, hogy a termelés elsősorban Görögországban, Spanyolországban és Franciaországban zajlik, míg a fogyasztás különösen Portugáliában, Olaszországban és Görögországban jelentős;
- Z. mivel a kecskegidakból vagy kislejtezett felnőtt állatokból nyert kecskehús termelése időszakos és a tejtermelés „melléktermékének” minősül, illetve néhány gazdasági szereplő ellenőrzése alatt áll, és az eladási ára nem elegendő az állattenyésztők javadalmazásához;
- AA. mivel annak következtében, hogy kevés kecskehús található az értékesítő pontokon, a termék kevésbé látható, így a fogyasztók kevesebbet fogyasztanak belőle;
- AB. mivel a juh- és kecskeágazat az európai tejtermelés 3%-át és az európai sajttejtermelés 9%-át biztosítja, és együttesen több mint 1,5 millió embert foglalkoztat az Unióban;
- AC. mivel a kecsketej és -sajt fogyasztása néhány tagállamban jelentősen megnövekedett az elmúlt években;
- AD. mivel az uniós juhhústermelés csak a piaci kereslet körülbelül 87%-át fedezi, és a harmadik országokból, elsősorban Új-Zélandról történő behozatal az év legérzékenyebb időszakaiban (húsvét, karácsony), de az év fennmaradó részében is kihat az uniós termékek versenyképességére, tekintettel arra, hogy Új-Zéland és Ausztrália a legnagyobb juhhús-exportőrök;
- AE. mivel Új-Zéland az elmúlt években növelte a friss vagy hűtött hússzállítmányainak mennyiségét, és csökkentette a fagyasztott hús hagyományos exportját, ami fokozza az uniós friss hús piacra gyakorolt hatását és az európai termelőknek fizetett árak csökkenését eredményezi; véleménye szerint ezt figyelembe kell venni az Új-Zélanddal folytatandó, szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló közelgő tárgyalások során;
- AF. mivel az európai termelők sokszor nem egyenlő feltételek mellett versengenek a harmadik országok behozatalával, amelyekre gyakran alacsonyabb minőségi normák, szabályozási előírások és környezetvédelmi normák vonatkoznak;
- AG. mivel a juh- és a kecskeágazat – érzékenysége miatt – meg kell védeni az Európai Unió és Új-Zéland, illetve Ausztrália közötti szabadkereskedelmi megállapodásokról jelenleg folyók a tárgyalások során, vagy tejesen ki is kell zárni a kereskedelmi tárgyalásokból;
- AH. mivel egyes, az EU-val határos régiókban érdeklődés mutatkozik az uniós juh- és kecske termékek iránt, ami az uniós termelők számára – sajnos ez idáig nem teljesen kiaknázott – lehetőséget jelent;
- AI. mivel az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése jelentős változásokat hozhat a juhhús Unió belüli kereskedelmében, hiszen ez az első számú tenyésztő ország, és egyben a harmadik országokból származó import elsődleges belépési pontja;
- AJ. mivel az Egyesült Királyság importálja Új-Zéland juhhúsra vonatkozó piaci kvótája körülbelül felét, illetve Ausztrália piaci kvótája közel kétharmadát, és az EU nem számolhatja fel nemzetközi kötelezettségvállalásait egyik napról a másikra, ami fokozza a brexit okozta bizonytalanságokat;
- AK. mivel a juh- és kecskegyapjú fenntartható, megújuló és biológiailag lebomló erőforrás a textilipar számára;
- AL. mivel a gyapjú nem minősül az EUMSZ I. melléklete szerinti mezőgazdasági terméknek, hanem kizárólag a 142/2011/EU rendelet szerinti állati melléktermékként került besorolásra;
- AM. mivel az elismerés említett hiánya hátrányos helyzetbe hozza a juhtenyésztőket más gazdálkodókkal szemben, mivel a gyapjú szállítására szigorúbb követelmények vonatkoznak, mint az elismert mezőgazdasági termékekére, és mivel a gyapjú vonatkozásában nem lehetséges a közös piacszerzésen alapuló piaci beavatkozás;
- AN. mivel a juh- és kecsketenyésztő gazdaságok elsősorban külterjesek, aminek következtében közvetlen kapcsolatba kerülnek a vadon élő állatokkal, amelyek egészségi állapota nem garantálható;
- AO. mivel a 999/2001/EK rendelet értelmében a surlókórra vonatkozó terv 100%-osan kor-

- látozta a tenyészállatok cseréjét, és mivel a kisebb, őshonos fajok esetében a surlókór a genotipizálás következtében közel 50%-kal csökkentette a hím tenyészállat-állományt;
- AP. mivel a közelmúlt állapotbetegségeinek előfordulásai alapján tudható, hogy egyetlen tagállamban előforduló betegség az európai agrárpiac egészére fenyegetést jelenthet, szem előtt tartva az Európai Uniót sújtó több súlyos járványt, amelyek némelyike – például a kecskefarmokban 2007 és 2011 között kitört minden idők legnagyobb Q-láz járványa – következményekkel jár az emberi egészségre nézve is;
- AQ. mivel a juhok és kecskék vakcinázása megvédi a tagállamokban tartott állományokat a határokon átnyúló betegségektől, korlátozva a tagállamok közötti továbbterjedés kockázatát, illetve elősegítve az antibiotikumokkal szembeni rezisztencia hatásainak mérséklését is;
- AR. mivel „Az egységes egészségügyi megközelítés szerinti európai cselekvési terv az antimikrobiális rezisztencia leküzdése érdekében” szerint az oltással történő immunizáció költséghatékony beavatkozás az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelemben – annak ellenére, hogy az antibiotikumok rövid távon olcsóbbak –, továbbá a terv ösztönzőket is tartalmaz a diagnosztikai módszerek, az antimikrobiális szerek alternatívái és a vakcinák felhasználásának elősegítéséhez;
- AS. mivel a juhok és kecskék elektronikus azonosítási rendszere hatékonyan garantálja az állatok nyomon követhetőségét, ám a füljelzők leolvasásának nem szándékos elmulasztása vagy azok elvesztése olykor aránytalan szankciókhoz vezethet;
- AT. mivel az állattenyésztők a kecskegídára vonatkozó jelenlegi azonosítási szabályok alkalmazása tekintetében is nehézségekbe ütköznek;
- AU. mivel egyes állatfajoknak, különösen a nagyragadozóknak az élőhely-védelmi irányelv (92/43/EGK) keretében történő védelme, az élőhelyeik romlása, a természetes zsákmányállataik mennyiségének és minőségének csökkenése, valamint a vidék elnéptelenedése és a megelőző intézkedésekbe irányuló tagállami beruházások hiánya mind hozzájárultak ahhoz, hogy az összes régióban jelentősen fokozódtak a juh- és kecskeállománnyal szembeni ragadozó támadások, ami tovább rontja egyes gazdaságok bizonytalan helyzetét, és számos területen veszélybe sodorja a hagyományos mezőgazdaságot és leelőgazdálkodást;
- AV. mivel a ragadozók és a nagyragadozók az Európai Unió néhány régiójában jó védeltségi állapotot értek el;
- AW. mivel egyes régiókban célszerű megfontolni, hogy a kívánt védeltségi állapot elérésekor a fajok védeltségi szintje módosítható legyen;
- AX. mivel a juh- és kecsketenyésztőknek nemcsak a KAP-ból, hanem további uniós jogszabályokból, például a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékek kezelésére vonatkozó uniós jogszabályból fakadó bürokratikus és adminisztratív terhekkel is meg kell birkózniuk;
- AY. mivel a juh- és kecskehús piacán erőteljes a széttagoltság, és a piaci árak bejelentése nem átlátható;
- AZ. mivel egyes tagállamokban nagyon kevés vágóhid található, ami akadályozza ezekben az országokban az érintett ágazatok fejlődését;
- BA. mivel a vágóhidak szerkezetátalakítása, az egészségügyi előírásoknak való megfelelés és a vágásoknak az állattenyésztési tevékenységek visszaesése miatti csökkenése következtében számos régióban eltűntek az értékeremtéshez és a helyi forgalmazási láncok fenntartásához szükséges gazdasági eszközök;
- BB. mivel egyebek mellett a vágóhidakat érintő szerkezetátalakítás, a kergemarhák megjelenése miatt alkalmazott intézkedések, illetve a higiéniai és egészségügyi csomag számos tagállamban a közvetlen helyi értékesítés fennmaradásához szükséges több eszköz eltűnéséhez, valamint az állatok leolvasásához kapcsolódó költségek emelkedéséhez vezetett;
- BC. mivel a helyi mobil tejfeldolgozó létesítmények és vágóhidak vagy az ilyen létesítmények helyszíni felállítására irányuló intézkedések fontosak és szükségesek ahhoz, hogy meg lehessen könnyíteni a juh- és kecsketenyésztéshez kapcsolódó termékek előállítását;
- BD. mivel a juh- és kecskehúsból készült termékek gyakran kevésbé változatosak, mint az egyéb húsfélék, ami csökkenti vonzerejüket, így a vásárlók kevésbé keresik őket;
- BE. mivel javítani kell a hústermelés hozzáadott értékét, és a fiatalok fogyasztási szokásaihoz jobban alkalmazkodó, újszerű formákat kell bevezetni;
- BF. mivel amellett, hogy a juh- és kecsketenyésztés szerte az EU-ban hús-, tej és gyapjúterméket kínál a fogyasztóknak, számos közösség hagyományaiban – például Bulgáriában a kukeri, Romániában pedig a capra megünneplésében – is kulcsfontosságú szerepet játszik;
- BG. mivel számos tagállamban egyre nagyobb a kereslet az átláthatóságra és minőségre vonatkozó fogyasztói igényeket kielégítő helyi és ökológiai természetű mezőgazdasági termékek iránt;
- BH. mivel az 1151/2012/EU rendelettel és a 665/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelettel összhangban a tagállamok használhatják az opcionális „hegyvidéki termék” minőségre utaló kifejezést, hogy nagyobb láthatóságot adjanak a hegyvidéki területeken folytatott juh- és kecsketenyésztéshez kapcsolódó termékeknek;
- BI. mivel az EU minőségügyi rendszerei, különösen az OFJ (oltalom alatt álló földrajzi jelzés) és az OEM (oltalom alatt álló eredet megjelölés) lehetővé teszik a juh- és kecsketenyésztéshez kapcsolódó termékek láthatóbbá tételét, ezáltal növelik a piaci értékesítés esélyét;
- BJ. mivel egyes tagállamokban hiányoznak az egyik vagy mindkét ágazat fejlesztésére vonatkozó strukturális szakpolitikák, ami akadályozza a fejlődésüket;
- BK. mivel e szakpolitikák keretében ajánlások is megfogalmazhatók a különböző szakaszokra (fajtaválasztás, tenyészkos-tenyésztés) és a piaci értékesítésre vonatkozóan;

Jobb támogatás

- támogatja a Bizottság kezdeményezésére megtartott Juhhúsfórum által 2016-ban közzétett ajánlásokat, és különösen egy környezetvédelmi kifizetés bevezetésének szükségességét a juh- és kecskeágazat – azon belül is elsősorban a külterjes legeltetés – által az alábbi közjavak szolgáltatása terén betöltött szerep elismeréseként: a területrendezés, valamint a biológiai sokféleség, az ökoszisztémák, az ökológiailag értékes területek és a vízminőség megőrzése; az éghajlatváltozás, az árvizek, a lavinák, az erdőtüzek és a kapcsolódó erózió megelőzése; továbbá a tájképmegőrzés és a foglalkoztatás megőrzése; hangsúlyozza, hogy ezeknek az ajánlásoknak a kecskehúsról, illetve mindkét ágazatban a tejtermékekre is vonatkozniuk kellene (**részben magyar javaslat**);
- kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyenek fontolóra ösztönző intézkedéseket a vándorlegeltetést végző gazdálkodók támogatására;
- támogatja, hogy a KAP soron következő reformja keretében tartsák szinten – vagy adott esetben növeljék – a juh- és kecskeágazatnak nyújtott, termeléstől függő önkéntes támogatásokat, illetve a két ágazatra irányuló többi intézkedést, a legeltetett állományok után igénybe vehető differenciált támogatások

- mellett, hogy ezzel megfékezzék az EU-ban a tenyésztők eltűnését ezen ágazatokból, figyelembe véve, hogy a juh- és kecsketenyésztők milyen nagymértékben függnek a közvetlen kifizetésektől;
4. hangsúlyozza, hogy az (EU) 2017/2393 rendeletről szóló tárgyalások során elért megállapodás keretében egyszerűsítették és egyértelműsítették a termeléstől függő önkéntes támogatás rendszerét azzal, hogy törölték a keretmennyiségekre és a termelés fenntartására vonatkozó hivatkozásokat, illetve azzal a rendelkezéssel, hogy a tagállamok évente felülvizsgálhatják az egyes támogatási kritériumokat, valamint a teljes keretösszeget;
  5. felszólítja a tagállamokat, hogy terjesszék ki az agrár-környezetvédelmi kifizetéseket a juh- és kecskelegeltetésre használt legelőkre, valamint támogassák a magasabb szintű állattóléti feltételeket biztosító tenyésztőket (**magyar javaslat**);
  6. üdvözi az (EU) 2017/2393 rendeletről szóló tárgyalások keretében a mediterrán legelők, például a legelőerdők (dehesák) sajátosságainak elismeréséről kötött megállapodást, amelynek célja, hogy méltányosabb megoldásokat találjon a közvetlen kifizetésre jogosult földterületekre vonatkozóan, és orvosolja a sovány legelőkkel és az erdei legeltetéses rendszerekkel szembeni hátrányos megkülönböztetést (**részben magyar javaslat**);
  7. hangsúlyozza, hogy az ilyen típusú legelők fontosak a tüzek megelőzésében, megjegyzi ugyanakkor, hogy az említett fejlesztések a tagállamok számára továbbra is csak opcionálisak;
  8. úgy véli, hogy az agrárerdészettel összefüggő egyéb ökoszisztémák sem képezhetik e tekintetben hátrányos megkülönböztetés tárgyát, továbbá kéri, hogy a kecske- és juhtenyésztők esetében hagyják el az erdőterületekre vonatkozó, az állattartóknak nyújtott hektáralapú közvetlen kifizetés elindításához szükséges 50%-nyi füves terület kritériumát;
  9. támogatja a legeltetés ökológiai jelentőségű területeken való engedélyezését is, beleértve a kedvezőtlen adottságú területeken található száraz, gyenge minőségű legelőket is (**magyar javaslat**);
  10. hangsúlyozza, hogy nem volna szabad engedélyezni a legeltetést, amennyiben felmerül az érzékeny ökológiai területek károsodásának a kockázata; ebben az összefüggésben hangsúlyozza a kérődzők nagy jelentőségét a nyersrostok hasznosításában;
  11. szükségesnek tekinti, hogy nagyobb támogatást nyújtsanak a fiatal tenyésztők és a tevékenységet megkezdők számára a nemzeti szakpolitikákkal összhangban közvetlen támogatás és a vidékfejlesztési politikából származó támogatás útján egyaránt, amely a juh- és kecsketenyésztő gazdaságok létrehozásához és átvételéhez nyújtának ösztönzést, tekintve, hogy az állattenyésztésben dolgozó gazdálkodók átlagéletkora – az alacsony jövedelmezőség miatt – a többi mezőgazdasági szakmához képest szembetűnően magasabb, ami az egyik legfontosabb kihívást támasztja a vidéki területek életben tartása és az Unió élelmiszerbiztonsága terén;
  12. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az ágazat női munkavállalóit képviselő szervezetek által feltárt konkrét problémákat olyan intézkedéseken keresztül, amelyek többek között javítják a nők ágazatban játszott szerepének láthatóságát, erősítik tulajdonosi vagy társtulajdonosi jogait, valamint létrehozzák a családok támogatásához szükséges szolgáltatásokat (**magyar javaslat**);
  13. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan konkrét programokat, amelyek lehetővé teszik a nők számára, hogy elhelyezkedhessenek ezekben az ágazatokban, mivel ez nagymértékben elősegítheti az ágazatban szükséges nemzedéki megújulást, valamint elősegítheti a juh- és kecsketenyésztés családi vállalkozásként való megőrzését (**magyar javaslat**);
  14. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szenteljenek nagyobb figyelmet a juh- és kecskeágazat genetikai erőforrásainak változatosságára, mivel ezek fontosak a termelékenységhez (termékenység, szaporaság stb.), a termékek minőségéhez és az állatok környezeti alkalmazkodásához (**részben magyar javaslat**);
  15. nagyra értékeli az őshonos fajok elterjesztésére és a megkülönböztetett minőségű, például az igazoltan biogazdálkodásban előállított termékekre igénybe vehető támogatási sorokat;
  16. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a tenyésztési programokban figyelembe kell venni a helyi és rideg fajták megőrzését;
  17. hangsúlyozza, hogy mennyire fontosak az őshonos juh- és kecskefajták az alpesi térségben folyó legeltetés szempontjából, amely területeket más állatfajok nem tudnak használni;
  18. felszólítja a Bizottságot az ilyen juh- és kecskefajták támogatására szolgáló intézkedések megerősítésére;
  19. kéri a termelői szervezetek támogatásának növelését a juh- és kecskeágazatban (**részben magyar javaslat**);
  20. figyelembe veszi az ágazati támogatások alakulását, ami rendkívül fontos a termelés hatékonyságára, a versenyképesség növelésére, a termékminőség javítására és az uniós juh-hús-ellátás terén nagyobb mértékű önellátás biztosítására irányuló erőfeszítések szempontjából – mindezen célok összhangban állnak az EU hatékonyságjavítási és minőségfejlesztési célkitűzéseivel;

Népszerűsítés és innováció

21. kéri a Bizottságot, hogy fokozza a juh- és kecskeágazat versenyképességének erősítését célzó innovatív termelési módszerekre és technológiákra irányuló kutatás támogatását, valamint a hús-, tej és gyapjútermékek belső piacon való népszerűsítésére szánt támogatást, a sajtóhoz hasonló hagyományos termékek mellett a legújabb hústermékekre is összpontosítva, hogy olyan termékek jelenhessenek meg, amelyek kielégítik a fogyasztói elvárásokat és a piaci igényeket; felszólítja a Bizottságot arra is, hogy az új fogyasztási szokásoknak megfelelő elkészítési és főzési módokra vonatkozó tájékoztatói kampányokon keresztül ösztönözze a termékek rendszeresebb fogyasztását, többek között az új szomszédos országokban és a keleti piacokon is, kiemelve a juh- és kecskehús táplálkozási és egészségügyi előnyeit (**részben magyar javaslat**);
22. fontosnak tartja ellensúlyozni azt az elképzelést, amely szerint a bárányhúst nehéz megfőzni, és dacolni a vörös húsok elkerülését hirdető jelenlegi tendenciával;
23. hangsúlyozza, hogy a juh- és kecskehús fogyasztásának növelésére irányuló erőfeszítések alapvető fontosságúak, ha azt szeretnénk, hogy növekedjen az uniós termelés;
24. üdvözi, hogy az Unió által társfinanszírozott, következő népszerűsítő kampányok során a Bizottság külön költségvetési sort kíván rendelni a juh- és kecskehúsból készült termékekhez, valamint a juh- és kecsketejtermékekhez;
25. hangsúlyozza, hogy megfelelő finanszírozást kell biztosítani azokhoz a népszerűsítő kampányokhoz, amelyek a juh- és kecske-termékek fogyasztását hivatottak növelni az EU-ban;
26. kéri a bőr és a gyapjú felvételét a kedvezményezett termékek körébe (**részben magyar javaslat**);
27. felszólítja a Bizottságot, hogy koordináljon népszerűsítő kampányokat az OFJ és az OEM jelzéssel ellátott juh- és kecskehús termékek vonzóbbá tételében; felszólít a gyapjútermékek felvevő piacainak alapos elemzés-

- sére annak érdekében, hogy nagyobb legyen a gazdasági megtérülés a termelők számára;
28. arra ösztönöz, hogy az aktuális uniós jogszabályokban előírtak szerint több tagállam alkalmazza az opcionális „hegyvidéki termék” minőségre utaló kifejezést, amely eszköz a termékek jobb láthatóságát és a fogyasztók nagyobb tájékozottságon alapuló választását hivatott elősegíteni;
29. hangsúlyozza, hogy a megkülönböztetett minőség okán támogatásra jogosult egyéni termelők és termelői szervezetek számára egyaránt be kell vezetni a juh- és kecskehúsról vonatkozó védjegyeket; hangsúlyozza, hogy az ilyen védjegyek használatára vonatkozó rendelkezésekkel és szabályokkal összhangban az illetékes helyi hatóságnak kell jóváhagyniuk e védjegyeket **(részben magyar javaslat)**;
30. felszólítja az egész EU-ra kiterjedő, a juh- és kecskeágazat népszerűsítését szolgáló események, például fesztiválok és más hasonló, évente ismétlődő rendezvények támogatására, hogy a lakosság többet megtudjon azokról az előnyökről, amelyeket a szóban forgó ágazatok az EU, a környezet és az uniós polgárok számára biztosítanak;
31. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az agroturizmus révén támogassák a tradicionális juh- és kecsketenyésztési módszerekben rejlő nagy lehetőségek kiaknázását;

Bevált gyakorlatok

32. felszólítja a Bizottságot, hogy teremtsen meg a juh- és kecsketejágazat fejlődésének feltételeit azáltal, hogy a gazdaságokban a lehető legnagyobb mértékben növekedjen a hozzáadott érték olyan minőségi politikák révén, amelyek előnyben részesítik az elsősorban rövid vagy helyi értékesítési láncokon keresztül értékesített háztáji tejtermékek előállítását; ezzel összefüggésben hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Bizottság biztosítsa, hogy minden tagállamban hatékonyabban alkalmazzák a higiéniai jogszabályokat, különösen a házi és kézműves sajtok és tejtermékek termelőinek európai hálózata (FACE) által a Bizottsággal együttműködésben kidolgozott, „A házi sajtokkal kapcsolatos helyes higiéniai gyakorlatok uniós útmutatója” segítségével **(részben magyar javaslat)**;
33. felszólítja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy, a juh- és kecskeágazatra összpontosító online platformot azzal az elsődleges céllal, hogy lehetővé váljon az ágazatokra vonatkozó bevált gyakorlatok és adatok tagállamok közötti cseréje;
34. sürgeti a Bizottságot, hogy a juh- és kecskeágazatból származó termékekkel kapcsolatos bevált értékesítési gyakorlatok alapján dolgozzon ki iránymutatás-tervezeteket, amelyeket meg lehetne osztani a tagállamokkal és a szakmai szervezetekkel;
35. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet a gyapjútermelési és feldolgozó ágazatra azáltal, hogy támogatják az információk és a bevált gyakorlatok gyapjúfeldolgozó lánc tagjai közötti cseréjére irányuló programok végrehajtását **(részben magyar javaslat)**;
36. sürgeti a Bizottságot, hogy az állati eredetű melléktermékek kezeléséről szóló 1069/2009/EK és 142/2011/EU rendelet alkalmazásának vonatkozásában a gyapjúra is terjessze ki a mentességet, tekintettel arra, hogy nem emberi fogyasztásra szánt termékről van szó **(részben magyar javaslat)**;

A piacok fejlesztése

37. felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen elő ezen ágazatok árainak átláthatóságára irányuló javaslatokat annak érdekében, hogy tájékozottassák a fogyasztókat és a termelőket a termékek áairól;
38. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a valós költségek tükrözése céljából vizsgálják meg az értékesítési csatornák – a helyi fajták által biztosított biológiai sokféleség károsítása nélküli – összehangolásának, továbbá egy olyan európai megfigyelőközpont létrehozásának lehetőségeit, amely a juh- és kecskehús árak és a termelési költségek megfigyelésével foglalkozik; felhívja a figyelmet az élelmiszer-ellátási láncban a haszonkulcsok ellenőrzésének fontosságára, a nagykereskedelmi árakra is kiterjedően;
39. arra figyelmeztet, hogy a stagnáló vagy csökkenő kereslet és a nagyobb mértékű termelés következtében a termelői árak csökkenhetnek;
40. emlékeztet arra, hogy a termelői szervezetbe tömörült juh- vagy kecsketejtermelők az 1308/2013/EU rendelet 149. cikkében szerződésre irányuló közös tárgyalásokat folytathatnak a nemzeti termelés 33%-a és az uniós termelés 3,5%-a erejéig; hangsúlyozza, hogy ezeket a határértékeket elsősorban a nyerstehéntej-termelésre vonatkozóan vezették be, ezért korlátozóak és kevésbé megfelelőek a kiskérődzők termékei esetén, különösen amikor az állattenyésztők térségi termelői szervezetek társulásai formájában, többéves termelői szervezetek formájában vagy egy nagy ipari csoporttal szemben kí-

vánnak szervezetbe tömörülni **(részben magyar javaslat)**;

41. kéri, hogy hozzanak létre pontos mutatókat, amelyek a kecskehús-termelés, -fogyasztás és -kereskedelem alaposabb nyomon követését teszik lehetővé, különbséget téve a felnőtt állatok és a kecskegidák között;
42. véleménye szerint növelni kell az élelmiszerlánc termelőinek tárgyalási alkupozícióját és piaci erejét, olyan módon, hogy a más uniós mezőgazdasági és állattenyésztési ágazatokban meglévő termelői szervezetekhez és szakmaközi szervezetekhez hasonló, szerződésen alapuló viszonyrendszert hoznak létre a juh- és kecskeágazatban is, mind a húskészítmények, mind pedig a tejalapú termékek esetében az (EU) 2017/2393 rendelet keretében született megállapodásnak megfelelően, hogy javuljon ezen ágazatok versenyképessége és – a jelenleg alacsony szintű – termelékenységére **(részben magyar javaslat)**;
43. kéri, hogy a sonkához hasonlóan az OEM és OFJ minőségi védjeggyel ellátott juh- és kecskehús termékekre is terjedjen ki az 1308/2013/EU rendelet 172. cikkének hatálya, annak érdekében, hogy nagyobb rugalmasságot lehessen biztosítani a kínálat kereslethez történő igazítása terén;
44. megjegyzi, hogy a juh- vagy kecsketej termelői szervezetek vagy termelői szervezetek társulásai akkor függetleníthetik így magukat az 1308/2013/EU rendelet 149. cikkében meghatározott, korlátozó felső határoktól, ha az (EU) 2017/2393 rendelettel módosított 152. cikk értelmében közösen végeznek valamely gazdasági tevékenységet (forgalmazás, minőségellenőrzés, csomagolás, címkézés vagy feldolgozás) **(részben magyar javaslat)**;
45. arra buzdítja az összes tagállamot, amelyik még nem terjesztette ki a juh- és kecsketejre a tejágazati csomag pénzügyi támogatását, hogy ezt tegye meg **(magyar javaslat)**;
46. úgy véli, hogy meg kell akadályozni a juh- és kecsketermékek termelői ár alatti értékesítését;
47. felszólítja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve vizsgálja meg a juhhús és kecskehús ellátási láncát (például különbséget téve a kifejlett állatok, illetve a bárányok és kecskegidák között) annak biztosítása érdekében, hogy a termelők méltányos jövedelemben részesüljenek a piacról **(részben magyar javaslat)**;
48. ebben az összefüggésben kiemeli a juh- és kecsketermékek közvetlen értékesítésének nagy jelentőségét;
49. felszólítja a Bizottságot, hogy az árak mesterseges emelésének korlátozása érdekében támo-

- gassa a termelők és termelői szervezetek általi közvetlen értékesítéshez szükséges feltételek kialakítását **(részben magyar javaslat)**;
50. támogatja a helyi juhértékesítési láncok fejlődését, amely révén növelhető a juhtenyésztő gazdaságok jövedelme és jobb összhang alakítható ki a kereslet és a kínálat között, továbbá kéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy különös figyelmet fordítsanak a helyi vágóhidakra vonatkozó közpolitikákra, amelyek nélkülözhetetlenek e helyi értékesítési láncok fejlődéséhez;
51. emlékeztet arra, hogy a termelők az 1308/2013/EU rendelet 150. cikke értelmében intézkedéseket vezethetnek be az OEM vagy OFJ címkével ellátott sajt kínálatának szabályozására, köztük a juh- vagy kecsketejre vonatkozóan is **(részben magyar javaslat)**;
52. üdvözlí, hogy ezeket az eszközöket az (EU) 2017/2393 rendeletről szóló tárgyalások során elért megállapodás keretében a 2020 utáni időszakra is sikerült fenntartani;
53. szükségesnek tartja az állattenyésztők nyújtotta kínálat vállalatokban és szövetkezetekben történő koncentrálásának előmozdítását, hogy azok erősítsék az élelmiszerláncon belüli tárgyalási alkupozíciót, biztosítsák a tagjaikat alkotó állattenyésztők termékeinek értékét, valamint a költségek csökkentését eredményező vagy más, egyénileg nehezen kivitelezhető tevékenységeket, például innovációt vagy gazdálkodási tanácsadást végezzenek;
54. ösztönzi a szakmai szervezetekben részt vevő, a juh- és kecskeágazatokban bizonyítottan érdekelt tagállamok hatóságait, hogy dolgozzanak ki közép és hosszú távú stratégiákat az ágazatok fejlesztésére, és e stratégiákban tegyenek javaslatot a fajtaválasztás, valamint a termékek piaci értékesítése javításának módjára **(részben magyar javaslat)**;
55. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy indítsanak programokat, amelyek arra ösztönzik a tenyésztőket, hogy tenyésztői és forgalmazói csoportokat hozzanak létre, vegyenek részt a termékek közvetlen forgalmazásában, valamint különleges minőségű juh- és kecskehús-termékeket, valamint juh- és kecsketej-termékeket állítsanak elő, és igazolják a különleges minőséget (például biotermékek vagy regionális specialitások esetében) **(részben magyar javaslat)**;
56. felszólítja a Bizottságot, hogy enyhítse a meglévő juh- és kecsketartó gazdaságokon belüli kis sajtüzemek elindításához kapcsolódó adminisztratív követelményeket, ezáltal lehetővé téve a gazdálkodók számára a gazdaságuk hozzáadott értékének növelését;
57. sürgeti a Bizottságot, hogy vegyen fontolóra olyan további eszközöket, amelyek segíthetik az ágazatokat a válságok leküzdésében és a globális kihívásoknak való megfelelésben, valamint fenntartható fejlődést biztosíthatnak számukra;
58. szükségesnek tartja, hogy válság megelőzési és -kezelési eszközök álljanak rendelkezésre a juh- és kecskeágazatban az áringadozás korlátozása, a termelők számára tisztességes jövedelem biztosítása, valamint a beruházásokhoz és a gazdaságok fiatalok általi átvételéhez kedvező környezet megteremtése érdekében;
59. felhívja a figyelmet arra, hogy a juh- és kecskehús minősége nagyban függ az állatok tápláléktól, ezért nagyon eltérőek a juh- és kecskeágazatban a verseny feltételei az EU egyes régiói között;
60. felhívja a nemzeti hatóságokat, hogy biztosítsák a termelők piaca jutását és szakosodott értékesítési pontok létrehozását;
- Brexit és a kereskedelmi megállapodások**
61. kéri a Bizottságot, hogy elemezze a juhpiacnak a brexitet követően várható helyzetét, és tegye meg a szükséges intézkedéseket a jelentős piaci zavarok elkerülésére, ideértve egy hatékonyabb biztonsági háló létrehozását az árak és piacok tekintetében, amely megvédi az ágazatot a brexit hatásaitól;
62. sürgeti a Bizottságot, hogy amíg sor nem kerül a brexit által a juhágazatra gyakorolt hatások elemzésére, óvatosan járjon el az Új-Zélanddal és Ausztráliával való új szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások során, különösen egyrészt az EU által Új-Zéland számára garantált 287 000 tonnányi vágott-test-egyenértékű juhhús-kontingens jövője tekintetében, amelynek átlagosan kb. 75%-a kerül felhasználásra – és amelyből kb. 48% jut az Egyesült Királyságra –, másrészt az EU által Ausztráliának garantált 19 200 tonnányi vágott-test-egyenértékű juhhús-kontingens jövője tekintetében, amelynek átlagosan majdnem 100%-a kerül felhasználásra, és amelyből mintegy 75% jut az Egyesült Királyságra;
63. úgy véli, hogy az új szabadkereskedelmi megállapodásnak rendelkeznie kell az Új-Zéland és Ausztrália számára a juhhús EU-ba való behozatalára megállapított kontingens külön kategóriákra bontásáról, hogy meg lehessen különböztetni egymástól a friss vagy a hűtött, illetve a fagyasztott húst; emlékeztet arra, hogy míg az EU-ban a leggyakrabban 6 vagy 9 hónapos korú bányákat forgalmaznak bárányként, addig Új-Zélandon gyakran 12 hónaposan kerülnek forgalomba; hangsúlyozza, hogy a kedvezményes piacra jutás lehetőségét nem célszerű a jelenlegi vámkontingenseket meghaladó mértékben lehetővé tenni **(magyar javaslat)**;
64. emlékeztet arra, hogy a Parlament a juhhúst az Új-Zélanddal folytatandó szabadkereskedelmi tárgyalások különösen érzékeny témaként azonosította, és az Új-Zélanddal folytatandó kereskedelmi tárgyalásokra vonatkozóan a Tanácsnak javasolt tárgyalási meghatalmazásról szóló, 2017. október 26-i állásfoglalásában(6) támogatta a legérzékenyebb ágazatok potenciális kizárását;
65. megismétli, hogy bármilyen szabadkereskedelmi megállapodásnak teljes mértékben meg kell felelnie az állatjólétre, környezetvédelemre és élelmiszerbiztonságra vonatkozó szigorú uniós szabályoknak; megjegyzi, hogy az Új-Zélandra vonatkozó jelenlegi vámkontingensek hatással vannak az uniós juhhús-termelésre;
66. aggasztja az a 2017. szeptember 26-i levél, amelyet az Egyesült Államok és hat másik jelentős mezőgazdasági exportőr (Argentína, Brazília, Kanada, Új-Zéland, Thaiföld és Uruguay) küldött az Egyesült Királyság és az EU Kereskedelmi Világszervezetbe (WTO) delegált képviselőinek a behozatali vámkontingensek Egyesült Királyság és a többi fennmaradó uniós tagállam közötti lehetséges újraelosztására vonatkozó belső tárgyalások összefüggésében;
67. hangsúlyozza, hogy fontos, hogy az Egyesült Királyság az EU-ból való kilépését követően állja a vámkontingens jelenlegi öt megillető részét, és olyan megállapodás szülessen, amelynek következtében sem az Egyesült Királyság, sem az EU piacán nem jelenik meg import juhhús okozta túlkínálat, elkerülve ezzel az Egyesült Királyság és az EU termelőire gyakorolt negatív hatást;
68. tisztában van a brit juhhúságazat uniós piactól való függésével, ám úgy ítéli meg, hogy ez a helyzet kihívásokat és lehetőségeket egyaránt tartogat;
69. úgy véli, hogy az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésének lehetőségét kell teremtenie az európai juh- és kecskeágazat további fejlesztéséhez, annak érdekében, hogy az EU kevésbé függjön az Új-Zélandról származó juh- és kecskehús-behozattalól;
70. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy több mint 1 400 földrajzi jelzéssel védett európai mezőgazdasági termék nem részesül automatikusan azonos védelemben a harmadik országok

azon piacain, amelyeket az Unió által kötött nemzetközi kereskedelmi megállapodások keretében nyitottak meg;

71. kéri, hogy további kereskedelmi megállapodások harmadik országokkal való megkötésekor vegyék figyelembe a juh- és kecsketenyésztők bizonytalan helyzetét, nevezetesen sorolják be ezeket az ágazatokat az érzékeny ágazatok közé vagy teljesen zárják is ki a tárgyalásokból, hogy minden esetben elkerüljék az olyan rendelkezéseket, amelyek bármilyen módon veszélyeztetnék az európai termelési modellt vagy kárt okoznának a helyi vagy a regionális gazdaságok számára;
72. hangsúlyozza, hogy a legnagyobb juhhús- és kecskehús-exportőr országok termelési költségei és előírásai az európai helyzethez képest jóval alacsonyabbak;
73. hangsúlyozza, hogy ezeket az ágazatokat ennek megfelelően kell kezelni, többek között vámkontingensek vagy megfelelő átmeneti időszakok bevezetése révén, és kellően figyelembe kell venni a kereskedelmi megállapodások mezőgazdaságra gyakorolt összesített hatását, vagy ezeket az ágazatokat akár ki is kell zárni a tárgyalásokból;
74. ebben az összefüggésben kiemeli különösen a távoli országokból induló vagy oda tartó hosszú szállítási útvonalakkal kapcsolatos súlyos állatvédelmi problémákat és környezeti hatásokat;
75. felszólítja a Bizottságot, hogy vezessen be kötelező uniós rendszert a juhhústermékek címkézésére, amelyen lehetőség szerint egy, az Unió egészében használt közös logó szerepelne, hogy a fogyasztók meg tudják különböztetni a uniós és a harmadik országokból származó termékeket; javasolja, hogy ezt a címkét számos kritérium alapján tanúsítsák, beleértve a gazdaságok tanúsítási rendszerét és a származási ország feltüntetését, így módon biztosítva, hogy a fogyasztók teljes mértékben tisztában legyenek a termék származási helyével;
76. véleménye szerint egy ilyen rendszert úgy kell kialakítani, hogy megelőzzék a tagállami és regionális szinten már létező promóciós címkézési rendszerek aláásását;
77. felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson segítséget az Unióból származó juhhús és belsőség kiviteli piacainak megnyitásához azokban a harmadik országokban, amelyekben jelenleg szükségtelen korlátozások vannak érvényben;
78. felszólítja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az Unióból a növekvő piacú és az EU által garantált minőséget és élelmiszerbiztonságot

értékelő Észak-Afrikába irányuló kivitel növelését;

79. kéri a Bizottságot, hogy készítsen jelentéseket az EU kecske- és juhhús termékeinek, valamint kecske- és juhtejtermékeinek lehetséges célpiacairól;
80. felszólítja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az EU által exportált termékek minőségét különösen olyan szigorú egészségügyi előírások és nyomon követhetőség révén, amelyek az Új-Zéland és Ausztrália által exportált hússokénál jobb minőségű juh- és kecskehúst garantálnak; rámutat arra, hogy az EU nagy hangsúlyt fektet a minőségre, amelyet ki kell emelni az európai juh- és kecskehús fogyasztására való ösztönzés során;

Elektronikus azonosítási rendszer

81. sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a juhok füljelzővel való ellátása és az elektronikus azonosítási rendszer alkalmazása során az állattenyésztők által nem szándékosan elkövetett hibák miatti szankciók előírásakor vizsgálják meg a toleranciaszint egységesítését, azzal a szigorú megkövetéssel, hogy ez nem vezethet a preventív állategészségügyben alkalmazottnál magasabb hibahatár elfogadásához, valamint azt az „egységes egészségügyi megközelítés” akcióterv indokolja;
82. elismeri a preventív uniós állategészségügyi egységes megközelítésének és fejlesztésének jelentőségét;
83. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak kivétel nélkül végre kell hajtaniuk a jogszabályokat;
84. rámutat, hogy a füljelzők veszteségaránya magasabb a természeti hátrányokkal küzdő területeken külterjesen legeltetett juhoknál, mint a síkvidéki területeken tartott egyéb állatállományok esetében, és kéri a Bizottságot ennek elismerésére;
85. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tanulmányozzák egy egyszerűsített azonosítási rendszer kialakításának lehetőségét a helyi forgalmazásra szánt, külterjes gazdálkodásban tartott és kisméretű állományok számára, a tenyésztés nyomon követhetőségének sérelme nélkül, valamint az elektronikus füljelzők használatára vonatkozóan vezessenek be rugalmasabb és növekedés-orientáltabb eljárásokat;
86. megjegyzi, hogy az azonosítási rendszereket úgy kell megtervezni, hogy minimalizálni lehessen a bürokráciát; hangsúlyozza, hogy az alacsony jövedelmű gazdálkodóknak pénzügyi segítsége lesz szükségük a költséges és kötelező elektronikus azonosítási rendszerek bevezetéséhez;

Egészségügyi szempontok

87. megállapítja, hogy az állatbetegségek pusztító következményekkel járnak az állatok, a tenyésztők és a környéken lakók jólétére nézve;
88. hangsúlyozza, hogy az emberek és az állatok egészsége minden körülmények között elsőbbséget kell, hogy élvezzen;
89. véleménye szerint további intézkedésekre van szükség a határokon átnyúló állatbetegségek megelőzéséhez és az antimikrobiális rezisztencia hatásainak csökkentéséhez, valamint vakcinázás népszerűsítéséhez és a fertőző betegségek juhok és kecskék közötti terjedésének megállításához;
90. felszólítja a Bizottságot, hogy az antimikrobiális rezisztencia leküzdése érdekében elfogadott egységes egészségügyi megközelítéssel összhangban nyújtson ösztönzőket és támogatást azoknak a juh- és kecsketenyésztőknek, akik igazolni tudják az állataik magas átoltottsági arányát, mivel erre egyébként más piaci ösztönző kevésbé veszi rá a gazdálkodókat;
91. felszólítja a Bizottságot, hogy egy új uniós állategészségügyi stratégia, kutatási támogatások, a veszteségek megtérítése, kifizetési előlegek stb. révén javítsa az olyan állatbetegségekre való reagálási képességét, mint a kéknyelv-betegség;
92. szorgalmazza egy olyan, az állatok önmagukban való értékéből kiinduló cselekvési terv elkészítését, amellyel megelőzhető a fiatal kecskebakok megbetegedése és elhullása, és amely a bakok és a többi kecske jólétét egyaránt messzemenően szem előtt tartja;
93. felhívja a Bizottságot, hogy segítse elő a célzott oltóanyagok használatát az ágazatban előforduló állatbetegségek elleni küzdelem elsődleges intézkedéseként;
94. hangsúlyozza, hogy a gyógyszerkutatás támogatása és a forgalomba hozatali engedélyezés egyszerűsítése révén a juh- és kecskeágazatnak szánt gyógyszerek és állatgyógyászati készítmények hozzáférhetőségének uniós szintű javítására van szükség;
95. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy különösen a külterjesen tartott nyájak által használt területeken mérjék fel újra a vadon élő állatok egészségi állapota nyomon követésének szintjét;

Ragadozók

96. emlékeztet, hogy a ragadozók elterjedése annak a jelenlegi uniós jogszabálynak köszönhető, amelynek célja az őshonos vadállatfajok megőrzése;
97. támogatja az élőhely védelmi irányelv vonat-

- kozó mellékleteinek felülvizsgálatát, hogy ellenőrizhető és irányítható legyen az említett állatok bizonyos legelőterületeken történő elszaporodása;
98. felszólítja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe az említett irányelvben biztosított rugalmasságot e kérdések kezelésére, hogy ne veszélyeztessék a vidéki térségek fenntartható fejlődését;
99. rámutat egy olyan objektív, tudományos alapú megközelítés szükségességére, amely az összes előterjesztett javaslatban figyelembe veszi az állatok viselkedését, a ragadozó-zsákmány viszonyt, az élőhely védelmi irányelvben felsorolt fajok szerint pontosan és régió specifikusan számszerűsíti a zsákmánnyá válás kockázatát, figyelembe veszi a hibridizációt, az elterjedés dinamikáját és egyéb ökológiai problémákat;
100. hangsúlyozza, hogy a farkasok, illetve a farkas és a kutya kereszteződéséből származó, nem védett keverékek egyre gyakrabban támadják meg a nyájukat, annak ellenére, hogy egyre több – az állattenyésztők és a közösség számára egyre költségesebb – eszközt mozgósítanak;
101. megjegyzi, hogy az állatveszteség jelentős növekedésével mára megmutatkoznak a nyájak védelme céljából javasolt és végrehajtott védelmi intézkedések korlátai;
102. rámutat, hogy ez az eredménytelenség kétségesé teszi a környezetkímélő tartási módok – például a legeltetéses gazdálkodás – fejlődését, mivel egyes állattenyésztők elkezdték bezárni állataikat, ami idővel nemcsak azt eredményezi, hogy hatalmas területeken hagynak fel a külterjes gazdálkodással – komoly tűz- és lavinaveszélyt idézve elő –, hanem intenzívebb mezőgazdasági formák felé is áttérrel az állattenyésztő gazdaságokat;
103. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, valamint a helyi és a regionális hatóságokat, hogy a gazdálkodókkal és más érintett felekkel együttműködve vizsgálják meg az állomány ragadozókkal – köztük az élőhely védelmi irányelv értelmében nem védett ragadozókkal – szembeni védelmére és az általuk okozott veszteségek megfelelő kompenzációjára, valamint a támogatásoknak az állomány helyreállítását célzó kiigazítására irányuló vidékfejlesztési intézkedéseket;
104. szükségesnek tartja a ragadozók Berni Egyezmény szerinti védeltségének felülvizsgálatára irányuló lépések megtételét;
105. sürgeti a tagállamokat, hogy a *Canis lupus* faj megőrzését veszélyeztető, valamint a juh- és kecskenyájukat érő támadásokért nagyon nagy arányban felelős kutya-farkas keverékek elszaporodásának megakadályozása érdekében hajtsák végre az említett egyezmény ajánlásait;
106. megjegyzi, hogy részben sikeresen alkalmazták újra a juhász-kutyákat a farkasok, de legalábbis a hibridek elijesztéséhez;
107. javasolja az egyes tagállamokban bevált „medve-ombudsman” modell alapján „farkas-ombudsmanok” igénybevételét a különböző érdekek és a védeltségi státuszra vonatkozó viták közötti közvetítésre, valamint felveti a farkas támadások miatti veszteségek ellentételezésének szükségességét;
108. felszólítja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a Parlament által a természetre, az emberekre és a gazdaságra vonatkozó cselekvési tervről szóló, 2017. november 15-ei állásfoglalásban tett ajánlásokat;
109. ezen ágazatok munkaerő-helyzetének javítása érdekében kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan programokat, amelyek jobban segítik az őrző- és juhász-kutyák képzését, valamint képzést kínálnak az állattenyésztő gazdaságokban való megfelelő alkalmazásukhoz, és e célból sürgősen fejlesszék a kormányzatok, állattenyésztők és természetvédők nagyragadozókkal kapcsolatos, határokon átnyúló együttműködését, illetve az ötletek és sikeres megközelítések cseréjét (**magyar javaslat**);
110. kéri olyan legelővédelmi területek kialakítását, ahol szabályozni lehet a nagyragadozók jelenlétét, hogy a nagyragadozók visszatérése ne okozzon visszalépést az állatok jólétét biztosító állattartásban (vándorlegeltetés, nyitott istállók), valamint a hagyományos mezőgazdaságban és legelőgazdálkodásban (alpesi gazdálkodásban);
- Vágóhidak**
111. felhívja a figyelmet arra, hogy vágóhidak esetében egyre fokozottabb koncentrációs folyamatok mennek végbe, ami abban nyilvánul meg, hogy a húsfeldolgozó cégcsoportok az élőállatoktól kezdve a csomagolt friss húsig a teljes húsipari láncot ellenőrzik, és ez nemcsak hosszabb szállítási utat jelent az élőállatok számára, hanem magasabb költségekkel és csekélyebb megtérüléssel jár a termelőknek;
112. felszólítja a Bizottságot, hogy határozzon meg a vágóhidak létrehozására és az engedélyezési eljárások egyszerűsítésére irányuló támogatási intézkedéseket;
113. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az értékesítési láncok strukturálásához nélkülözhetetlen helyi és mozgó vágóhidak létrehozását megkönnyítve biztosítsák a jövedelem növelését lehetővé tevő helyi értékesítési láncok fejlesztését;
- Képzés**
114. felszólítja a tagállamokat, hogy szervezzenek képzési modulokat ezen ágazatok képviselői számára a termékár meghatározásának módjáról, hogy e termékek versenyképesek legyenek a többi hús- és tejtermékkel szemben;
115. létfontosságúnak tartja a vándorlegeltetés középpontba helyező juhász képzések elindítását azokban a tagállamokban, ahol ez az állattenyésztési forma elterjedtebb, lehetőséget biztosítva ezzel az állattenyésztés területén történő, és a generációváltást elősegítő munkavállalásra, valamint erősítve a pásztorkodás, mint hagyományos mesterség társadalmi elismerését és megbecsülését;
116. szükségesnek tartja nemcsak az innováció (mezőgazdasági gyakorlatok, új termékek stb.), de a tanácsadás, illetve az alap- és továbbképzés elősegítését is a juh- és kecskeágazatban (**részben magyar javaslat**);
- Egyéb**
117. kéri a Bizottságot a releváns uniós jog végrehajtására és megerősítésére, különös tekintettel az állatoknak a szállítás közbeni védelméről szóló, 2004. december 22-i 1/2005/EK tanácsi rendeletre;
118. szükségesnek tartja az Európai Unió Bírósága azon ítéletének való megfelelést, mely szerint az állatok jólétének védelme nem korlátozódik az Unió területére, ezért azoknak a szállítványozóknak, akik az Unió területén kívülre szállítanak állatokat, az Unió határain kívül is tartaniuk kell magukat az állatjóléttel kapcsolatos európai jogszabályokhoz;
119. felhívja a figyelmet arra, hogy számos juh- és kecsketartó régióban, és különösen a földközi-tengeri térségben található régiókban vízhiány tapasztalható, amely helyzet a globális felmelegedés jelenségével együtt csak tovább súlyosbodik;
120. ezért megfelelő területrendezések révén jobb vízkészlet-gazdálkodást kell biztosítani az éves csapadékeloszlás és a fenntarthatóság figyelembevételével;
121. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

